

LANDSKAPSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING
till Landstinget med förslag till landskapslag
om ungdomsarbete.

Huvudsakligt innehåll

Den föreslagna lagen innehåller bestämmelser om hur ungdomsverksamheten skall ordnas i landskapet och hur förutsättningar skall skapas för denna verksamhet. Lagen är avsedd att ersätta den gällande landskapslagen om kommunalt ungdomsarbete (20/73).

Ungdomsarbetet skulle organiseras enligt i huvudsak samma principer som för närvarande. I kommunerna skulle ungdomsarbetet handhas av en särskild nämnd samt de kommunala tjänstemännen.

Ekonomiskt stöd föreslås kunna beviljas ur landskapets medel för bl.a. ungdomsarbetet i kommunerna och ungdomsorganisationernas verksamhet.

Allmän motivering

I landskapet finns ett etablerat och livaktigt intresse för ungdomsverksamhet vid sidan av det intresse som de unga har för kultur och idrott. Enligt landskapsstyrelsens uppfattning bör förutsättningarna för att bedriva dessa verksamheter vara lika, så att de unga erbjuds jämförbara alternativ vid valet av fritidssysselsättning.

Syftet med den föreslagna lagen är att förenhetliga systemet med landskapsunderstöd så att detta i huvudsak motsvarar det som stadgas i lagstiftningen om kulturell verksamhet samt idrott. Avsikten är även att lagfästa vissa former av understöd för ungdomsverksamheten och vissa principer för bidragsgivningen som i praktiken redan finns.

Genom reformen skulle förutsättningar skapas för en större tillgång på aktiviteter för ungdomar jämsides med den kulturella verksamheten och idrotten. Dessutom skulle de ungas möjligheter att delta i ungdomsverksamheten tryggas.

I riket understöds ungdomsarbetet och ungdomsorganisationernas verksamhet enligt lagen om ungdomsarbete (FFS 1068/85) och förordningen om ungdomsarbete (FFS 1069/85).

Detaljmotivering

2 §. Arbetsuppgifterna föreslås vara fördelade så att ungdomsföreningarna och andra ungdomsorganisationer svarar för ungdomsverksamheten i landskapet. På landskapsstyrelsen och kommunerna ankommer att skapa allmänna förutsättningar för att denna verksamhet skall kunna bedrivas och utvecklas.

3 §. Avsikten är inte att omorganisera ungdomsarbetet i kommunerna. Ungdomsnämnden skall fortsättningsvis vara en obligatorisk nämnd. Den enda skillnaden i förhållande till gällande regler är att landskapsstyrelsen inte längre skulle vara den myndighet som, på framställning av kommuns fullmäktige, avgör om ungdomsnämndens uppgifter skall överföras på annat organ. Kommunfullmäktige föreslås bli det organ som slutligt beslutar om annan nämnd eller kommunstyrelsen får handha ungdomsnämndens uppgifter. Motsvarande beslutanderätt tillkommer kommunfullmäktige i såväl landskapslagen om kulturell verksamhet (39/83) som idrottslagen för landskapet Åland (42/83).

7 §. Kommunerna i landskapet är till invånarantalet så små att det är orealistiskt att tänka sig att varje kommun skulle ha en särskild tjänsteman för ungdomsarbetet. Dessutom bör beaktas att merparten av tjänsterna inom det kommunala ungdomsarbetet i landskapet för närvarande är kombinerade med andra kommunala sysslor eller gemensamma för flere kommuner. Landskapsstyrelsen föreslår därför att landskapsandel även i framtiden skall kunna utgå till de minsta kommunerna för lönekostnader för deltidstjänster och för tjänster som är gemensamma för flere kommuner.

9 §. De angivna procentsatserna innebär en förhöjning i förhållande till den skala för bidragsprocent enligt bärkraftsklass som gäller för närvarande. Den föreslagna landskapsandelsskalan motsvarar den skala som tillämpas då landskapsmedel beviljas för kulturell verksamhet och idrott.

Av den föreslagna ikraftträdelsebestämmelsen nedan framgår att skalan redan skulle bli tillämplig på de landskapsandelar som beviljas för år 1987.

10 §. Landskapsstyrelsen föreslår att ansökan om landskapsandel och om de understöd som avses i 4, 5 och 6 kap. skall vara landskapsstyrelsen tillhanda senast den 31 maj året efter räkenskapsåret. Genom en samtidig behandling av de inkomna ansökningarna är det möjligt att erhålla en allmän överblick av fördelningen av de

anslagna medlen.

Tidpunkten för ansökan är densamma som i gällande lag. Den har visat sig vara ändamålsenlig med beaktande av att kommunernas bokslut först bör hinna bli klara.

Oavsett bestämmelserna i denna paragraf föreslås dock förskott kunna beviljas enligt 13 och 26 §§.

11 §. Bestämmelsen överensstämmer med nuvarande praxis.

13 §. Möjligheten att erhålla årligt understöd i förskott överensstämmer med nuvarande praxis.

Enligt landskapsstyrelsens uppfattning är det ändamålsenligt att användningen av förskott på understöd redovisas senast vid den tidpunkt då ansökan om understöd enligt 10 § skall inlämnas. Härvid skulle det slutliga beloppet för understödet kunna fastställas efter understödsåret vid samma tidpunkt som gäller för behandlingen av övriga understödsansökningar. Den redogörelse som organisationen inlämnat skulle tillsammans med i 10 § föreskriven utredning ligga till grund för bestämmande av det slutliga understödet.

14 §. För närvarande kan kommun beviljas understöd och lån för anskaffning, utvidgning och iståndsättande av utrymmen för ungdomsverksamhet. Landskapsstyrelsen föreslår dock att även kommunalförbund och sammanslutningar i vilka bestämmanderätten innehas av kommun eller kommunalförbund skall kunna beviljas nämnda understöd och lån. Härigenom skulle små kommuner erbjudas möjligheter att genom samarbete med andra kommuner och ungdomsorganisationer ställa lämpliga utrymmen till förfogande för ungdomsverksamheten.

16-17 §§. Lånesystemet motsvarar det lånesystem som gäller enligt idrottslagen.

20-22 §§. Landskapsstyrelsen föreslår att i lagen intas bestämmelser om understöd för anläggningskostnader för landskapsomfattande kursgårdar, eftersom det i landskapet föreligger ett behov av sådana anläggningar där ungdomar under en längre tid kunde samlas kring särskilda teman utan att åsamkas oskäligen utgifter härav. Sådana anläggningar skulle i huvudsak användas för ungdomsverksamheten i landskapet samt för den lägerskolverksamhet som anordnas på initiativ av skolorna.

I andra hand kunde utrymmena utgöra samlingsplatser vid internationellt ungdomsutbyte eller tjäna annan ungdomsturism.

Eftersom ungdomsorganisationerna och de unga har små möjligheter att betala priser som grundar sig på kommersiellt utbud föreslår landskapsstyrelsen, i syfte att främja en låg prisnivå, att landskapsunderstöd skall kunna beviljas för vissa av kursgårdarnas driftskostnader.

24 §. Vid sidan av de tidigare nämnda understödsformerna behövs bestämmelser om understöd för olika fristående projekt. Understöd kunde beviljas bl.a. för att evenemang som är gemensamma för flere organisationer skall kunna genomföras. Goda erfarenheter av projektunderstöd vanns under Världsongdomsåret 1985 då ett antal ungdomsorganisationer beviljades bidrag för att genomföra olika aktiviteter vid sidan av sin ordinarie verksamhet.

26 §. I enlighet med den nämnda lagen kan bl.a. landskapsandel för vissa driftsutgifter beviljas kommunerna i förskott.

29 §. I den föreslagna lagen har det system med hyresvärden som ingår i 6 § gällande lag frångåtts. Vid byggande och istandsättande av ungdomslokaler har kommunerna dock utgått ifrån att landskapsandel årligen kan beviljas för hyresvärdet för ifrågavarande utrymmen. För att kommunerna inte skall försättas i en ogynnsam situation föreslår landskapsstyrelsen att understöd för hyresvärde kunde beviljas under en övergångsperiod.

Med hänvisning till det anförda föreläggs Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
om ungdomsarbete

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

I denna lag finns bestämmelser om hur ungdomsverksamheten i landskapet

skall främjas och stödas.

2 §

Ungdomsverksamheten i landskapet ordnas i första hand av ungdomsorganisationer. Landskapsstyrelsen och kommunerna skall verka för att skapa allmänna förutsättningar för den verksamhet som organisationerna bedriver.

2 kap.

Kommunala ungdomsnämnder och tjänstemän

3 §

I kommun skall finnas en ungdomsnämnd för att handha i denna lag avsedda uppgifter. Om det på grund av kommunens ringa invånarantal eller av annan orsak bör anses motiverat, kan kommunfullmäktige dock besluta att uppgifterna skall handhas av annan nämnd eller kommunstyrelsen.

4 §

Ungdomsnämnd består av minst tre medlemmar som skall ha personliga ersättare. Medlemmarna bör vara aktiva inom ungdomsverksamheten eller ha kännedom om ungdomspolitik.

5 §

Ungdomsnämnden skall:

- 1) följa den ungdomsverksamhet och ungdomspolitik som bedrivs i kommunen, ta initiativ och göra framställningar samt avge yttranden i sådana angelägenheter;
- 2) skapa förutsättningar för utveckling av den lokala ungdomsverksamheten, stöda ungdomsföreningarna och annan verksamhet som de unga själva ordnar;
- 3) upprätthålla kontakt med myndigheter, ungdomsföreningar och andra samfund;
- 5) sörja för utbildning och information som främjar ungdomsarbetet;
- 6) framställa förslag till anskaffning, byggande och utrustning av lokaler och områden som behövs för ungdomsverksamheten samt följa och styra användningen av dessa;
- 7) besluta om fördelningen av de anslag som har anvisats för understöd till lokala ungdomsföreningar och för verksamhet som de unga själva ordnar; samt
- 8) utföra övriga uppgifter som hör till nämndens verksamhetsområde.

6 §

Kommunen kan för handhavande av uppgifter inom ungdomsarbetet anställa en eller flera tjänstemän. Tjänsten kan innehas som huvudsyssla, bisyssla eller vara kombinerad med annan tjänst. Tjänsten kan vara gemensam för flere kommuner.

3 kap.

Landskapsandelar som beviljas kommunerna

7 §

Till kommun kan för varje kalenderår erläggas landskapsandel enligt de grunder landskapsstyrelsen bestämmer

- 1) för sådana i 5 § 4 punkten landskapslagen om landskapsstöd till kommuner (43/73) angivna kostnader för avlönande av tjänstemän i ungdomsarbetet,
- 2) för kostnader för understöd till lokala ungdomsföreningar och för verksamhet som de unga själva ordnar, samt
- 3) för kostnader för ungdomsnämnds verksamhet.

8 §

Kompetenskrav för i 7 § 1 punkten avsedda tjänster är

- 1) för ungdomsdirektör, för tjänsten lämplig högskoleexamen och god förtroenhet med ungdomsarbete,
- 2) för ungdomssekreterare, för tjänsten lämplig examen på högskole- eller institutnivå, samt
- 3) för ungdomsledare, för tjänsten lämplig examen på högskole- eller institutnivå eller annan för uppgiften lämplig utbildning.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl bevilja dispens från i 1 mom. nämnda kompetenskrav.

9 §

Landskapsandel för i 7 § avsedda kostnader utgår enligt lagen om bärkraftsklassificering av kommunerna (FFS 649/85) som följer:

Bärkraftsklass	Landskapsandel i procent
1	75
2	71
3	67
4	63
5	59
6	55
7	51
8	47
9	43
10	39

Har i den ordinarie årsstaten angivits ett maximibelopp för avlönande av ny personal, får landskapsandel för detta ändamål beviljas endast inom gränserna för maximibeloppet.

10 §

Landskapsstyrelsen fastställer de grunder enligt vilka de i 7 § nämnda kostnaderna godkänns som berättigande till landskapsandel.

Landskapsandel samt de i 4, 5 och 6 kap. nämnda understöden skall sökas hos landskapsstyrelsen senast den 31 maj det år som följer närmast efter räkenskapsåret. Till ansökan skall fogas verksamhetsberättelse med bokslut för föregående räkenskapsår samt vid behov annan av landskapsstyrelsen föreskriven utredning.

4 kap.

Årliga understöd till landskapsomfattande organisationer

11 §

Landskapsomfattande ungdomsorganisationer kan beviljas årliga understöd för sin verksamhet.

12 §

Med årligt understöd kan täckas högst 85 procent av mottagarens godtagbara kostnader enligt bokslutet för respektive år.

Landskapsstyrelsen ger närmare anvisningar om de utgifter som utgör godtagbara kostnader vid beviljande av i 11 § avsett understöd.

13 §

Innan understöd beviljas kan landskapsstyrelsen till organisation som föregående år erhållit understöd, erlægga förskott på understödet till högst 90 procent av det tidigare erhållna beloppet.

För bestämmande av understödets storlek skall redogörelse för räkenskaperna beträffande användningen av i 1 mom. avsett förskott på understöd samt annan i 10 § avsedd utredning inlämnas till landskapsstyrelsen senast den 31 maj året efter räkenskapsåret, om inte landskapsstyrelsen annorlunda beslutar.

5 kap.

Landskapsunderstöd och lån för anläggningskostnader för lokaler

14 §

Kommuner, kommunalförbund och sammanslutningar i vilka bestämmanderätten innehas av kommuner eller kommunalförbund kan beviljas landskapsunderstöd och lån mot låg ränta för i 3 § landskapslagen om landskapsstöd till kommuner avsedda anläggningskostnader för lokaler för ungdomsverksamhet. Understöd och lån beviljas dock inte för anläggningskostnader som avses i 3 § 1, 2 och 5 punkterna nämnda lag och som uppstår när jordområde eller basförråd av konsumtionsartiklar anskaffas för ungdomslokal.

15 §

Understöd får, i enlighet med bärkraftsklassen för den kommun där understödobjektet är beläget, beviljas till högst ett belopp som svarar mot den i 9 § angivna procentuella andelen av de godtagbara anläggningskostnaderna. Av särskilda skäl kan understödet dock uppgå till högst 90 procent av de godtagbara anläggningskostnaderna.

16 §

Lån kan beviljas antingen särskilt eller tillsammans med understöd. Understödet och lånets belopp får sammanlagt utgöra högst 75 procent av de godtagbara anläggningskostnaderna. Av särskilda skäl kan understödet och lånet dock uppgå till sammanlagt högst 90 procent av de godtagbara anläggningskostnaderna.

17 §

Lån skall återbetalas inom 15 år efter den dag då den första låneraten lyftes. Återbetalningen börjar under det tredje kalenderåret efter den tidpunkt då lånets

första rat lyftes. I övrigt gäller om återbetalningen och låneräntan vad därom i riket är föreskrivet.

18 §

I 11 § avsedd organisation kan i landskapsunderstöd beviljas högst 75 procent av de godtagbara anläggningskostnader som uppstår då kontors- och möteslokaler för organisationens egen verksamhet uppförs, anskaffas, förbättras eller utrustas.

19 §

Landskapsstyrelsen ger närmare anvisningar om vad som skall anses vara godtagbara anläggningskostnader samt om i detta kapitel avsedda understöd och lån.

6 kap.

Understöd för landskapsomfattande kursgårdar för ungdom

20 §

Med landskapsomfattande kursgårdar för ungdom avses sådana anläggningar som ägs av kommuner, kommunalförbund och ungdomsorganisationer samt andra samfund, vilka utför ungdomsarbete och som huvudsakligen är avsedda för ungdoms- och lägerskolverksamhet.

Landskapstyrelsen fastställer de grunder enligt vilka de i 1 mom. nämnda anläggningarna godkänns som landskapsomfattande kursgårdar för ungdom.

21 §

Landskapsunderstöd kan beviljas för anläggningskostnader som uppstår när i 20 § avsedda anläggningar uppförs, anskaffas, förbättras eller utrustas.

Understöd får, enligt bärkraftsklassen för den kommun där understödsobjektet är beläget, beviljas till högst ett belopp som svarar mot den i 9 § nämnda procentuella andelen av de godtagbara anläggningskostnaderna. Av särskilda skäl kan understödet dock uppgå till högst 90 procent av de godtagbara anläggningskostnaderna.

22 §

Understöd kan beviljas för kostnader för avlönande av den personal som är anställd vid kursgårdarna samt för andra kostnader som föranleds av att dessa används av ungdomar.

Med understöd för i 1 mom. nämnda utgifter kan täckas högst 75 procent av de godtagbara driftskostnaderna.

23 §

Landskapsstyrelsen ger närmare anvisningar om de utgifter som skall anses vara i detta kapitel avsedda godtagbara anläggnings- och driftskostnader.

7 kap.

Projektunderstöd

24 §

Landskapsstyrelsen kan bevilja projektunderstöd för ungdomsforskning och internationellt ungdomssamarbete samt för andra ändamål som främjar ungdomsverksamheten i landskapet och som inte nämnts i 3-6 kap.

25 §

Ansökan om i 24 § avsett understöd samt utbetalning och redogörelse för användningen av beviljat understöd skall ske vid tidpunkt och på sätt som landskapsstyrelsen bestämmer.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

26 §

Till de delar det i denna lag inte är annorlunda föreskrivet tillämpas landskapslagen om landskapsstöd till kommuner. På sammanslutning i vilken bestämmanderätten innehas av kommun eller kommunalförbund tillämpas bestämmelserna om kommunalförbund i nämnda lag. Landskapslagen om landskapsstöd till kommuner iakttas även i tillämpliga delar i fråga om landskapsunderstöd som beviljas ungdomsorganisationer samt andra samfund enligt denna lag.

27 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan vid behov utfärdas genom landskapsförordning.

28 §

Den som då denna lag träder i kraft utför de uppgifter som i 8 § avsedd

tjänstemän skall handha, anses utan hinder av de kompetenskrav som är föreskrivna i denna lag kompetent för sysslan och kostnaderna för hans avlöning kan berättiga till landskapsandel.

29 §

Utan hinder av vad som stadgas ovan kan kommun beviljas landskapsunderstöd för ungdomslokaler som uppförts, förbättrats och tagits i bruk år 1977 eller därefter och för vilka ett hyresvärde fastställts med stöd av 6 § landskapslagen om kommunalt ungdomsarbete.

Landskapsunderstöd för hyresvärde utges räknat från ingången av år 1988 enligt 6 § 2 punkten i den i 1 mom. nämnda lagen. Understöd kan betalas till kommun under de 7 år som följer på det år då utrymmena togs i bruk.

Understödssystemet tillämpas även i fråga om ungdomslokaler för vilka landskapsstyrelsen har godkänt planeringshandlingarna och vilka börjat byggas före utgången av år 1987.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1988.

Genom denna lag upphävs landskapslagen den 27 april 1973 om kommunalt ungdomsarbete (20/73).

Utan hinder av vad som stadgas ovan skall landskapsandel till kommunerna för år 1987 beviljas enligt landskapsandelsskalan i 12 § denna lag.

Mariehamn den 10 april 1987

L a n t r å d

Folke Woivalin

Lagberedningssekreterare

Janina Groop